

თავაზიანობის გამოხატვის ფორმები წერითი კომუნიკაციისას თანამედროვე ქართულსა და გერმანულ ენებში

ზეპირი კომუნიკაციისგან განსხვავებით, წერილობითი კომუნიკაცია არის ნელი პროცესი, რომელსაც თან ახლავს ძლიერი შემეცნებითი აქტივობები, მაგ., ფიქრი შინაარსზე, გამოხატვისა და ენობრივი ფორმის შესახებ, ენობრივი სისწორეზე ყურადღების გამახვილება; წერის დროს მიმდინარეობს ინტენსიური საკონტროლო აქტივობები, ტექსტის გადახედვა. წერა დადებითად მოქმედებს საუბრის უნარის განვითარებაზე. საყოველთაოდ გავრცელებულია მოსაზრება, რომ კომუნიკაცია უნდა იყოს მაქსიმალურად მკაფიო, რაც ამცირებს კამათებსა და კონფლიქტებს. ბოლო დროს სწრაფად განვითარდა ელექტრონული კომუნიკაცია, კერძოდ, ელექტრონული ფოსტა და SMS ე.წ. სმს (მოკლე ტექსტური შეტყობინება), რადგან ადამიანები ისწრაფვიან კომუნიკაციის შემცირებისკენ. სმს-ის საშუალებით ყოველთვის შესაძლებელია სხვა ადამიანებთან კომუნიკაცია.

სიტყვა "SMS"-ს გერმანულ ენაში მდებარეობითი სქესისაა: "die SMS", მაგრამ ავსტრიაში გავრცელებულია მისი გამოყენება საშუალო სქესით, ანუ "das SMS". გრამატიკული სქესის გასარკვევად შეგიძლიათ გამოიყენოთ "SMS Mitteilung" ან "SMS Nachricht".¹ თქვენ ყოველთვის შეგიძლიათ დაუკავშირდეთ ადამიანებს SMS-ის საშუალებით. მაგალითად, თუ გსურთ ვინმეს შეატყობინოთ დაგვიანების შესახებ, აგზავნით მოკლე შეტყობინებას მობილური ტელეფონით, თუმცა გადაუდებელ სიტუაციებში უკეთესი იქნება ვინმესთან დარეკვა, ტექსტის გაგზავნის ნაცვლად. სმს შეტყობინებები არ არის შესაფერისი გარკვეული შემთხვევებისთვის. მაგ.: გარდაცვალების შემთხვევაში. მილოცვების გაგზავნა ტექსტური შეტყობინებით ბოლო დროს მხოლოდ რამდენიმე ადამიანისთვის შეიძლება იყოს უცნაური და მიუღებელი, რადგან ეს უკვე ყოველდღიური ცხოვრების ნაწილი გახდა. თუმცა, ესეც სტილის საკითხია. მოკლედ, SMS არის ეფექტური და სწრაფი კომუნიკაციის მეთოდი, მაგრამ მას აქვს მრავალი შეზღუდვა და არ შეიძლება გამოყენებულ იქნას უნივერსალურად. დაკვირვებამ აჩვენა, რომ შემოკლებული ენობრივი ფორმები გაცილებით ნაკლებად აღინიშნება გერმანულენოვან შეტყობინებებში, ვიდრე ქართულ ენაში. თუმცა არის შემოკლებათა გარკვეული ტიპები, რომლებიც გერმანულ ენაში უფრო გამოყენებადია. გარდა ამისა, გაირკვა, რომ შემოკლებული ფორმების ხმარებას საფუძვლად უდევს არა მხოლოდ დროის დაზოგვა, არამედ "გონებამახვილად" გამოჩენის სურვილიც, რაც, ყველაზე მეტად, ახალგაზრდების მიმოწერაში ფიქსირდება. ეს კი შეიძლება გამოიწვიოს იმ ფაქტორებმა, რომ ახალგაზრდებმა თანამედროვე ტექნოლოგიები სწრაფად და ადვილად აითვისეს; რადგან სმს-ები უფრო ხელსაყრელი, ინტიმური, სხვებისთვის შეუმჩნეველი, იაფი და მეტად სწრაფია,

¹ Engst, J. Duden – Der Deutsch-Knigge: sicher formulieren, sicher kommunizieren, sicher auftreten. Mannheim, Wien u. a.: Dudenverlag. 2008.S.319

ვიდრე ტრადიციული საშუალებები. ამას ემატება დროში შეუზღუდავობა და საუბრის ასინქრონული ხასიათი, რაც მეტ თავისუფლებას იძლევა; ისინი მობილურ ტექნოლოგიებს იყენებენ, რათა ურთიერთობა ჰქონდეთ მეგობრებთან, ოჯახთან, დასახონ გეგმები, შეინარჩუნონ სოციალური კონტაქტი; ასევე მოკლე ტექსტური შეტყობინებების წერისას ახალგაზრდები იყენებენ სტანდარტული წერითი მეტყველებისგან მეტ-ნაკლებად განსხვავებულ მეტყველებას. ენის გამოყენება ხდება სიტუაციების მიხედვით. მაგალითად, ერთი და იგივე ადამიანი განსხვავებულ სამეტყველო ფორმებს ხმარობს მეგობართან და უფროს კოლეგასთან, ან მოკლე ტექსტური შეტყობინებისა და მოხსენების წერის დროს. ყოველ სიტუაციაში მეტყველებისათვის გასათვალისწინებელია კომუნიკაციის მიზანი ან თემა; თანამოსაუბრეთა შორის დამოკიდებულება და მათი როლი ინტერაქციაში; ელექტრონული შეტყობინება, როგორც წესი, რამდენიმე წამში აღწევს ადრესატამდე. გამგზავნს კი შეუძლია მიიღოს სმს-ის ადგილზე მისვლის დამადასტურებელი ინფორმაცია. აქედან გამომდინარე, გამგზავნმა დანამდვილებით იცის მიიღო თუ არა ადრესატმა გაგზავნილი შეტყობინება. შეტყობინების გაგზავნა შესაძლოა მაშინაც კი, როცა ადრესატის ტელეფონი გამორთულია ან გასულია მომსახურების ზონიდან. როგორც კი ადრესატი ხაზზე გამოვა, შეტყობინება ავტომატურად მიეწოდება. გამგზავნი კი ამ დროს მიიღებს მოხსენებას, რითაც შეიტყობს როგორც თავისი გაგზავნილი სმს-ის დანიშნულების ადგილზე მისვლას, ასევე ადრესატის ხაზზე გამოსვლას. სმს-ის გაგზავნა შეიძლება მაშინაც, როცა ადრესატი ტელეფონით საუბრობს ისე, რომ მას ხელი არ შეემალოს საუბარში. სმს შესაძლოა უხმაურო იყოს. ზარის გამორთვის შემთხვევაში სმსის მიღება შეიძლება გარშემომყოფთათვის შეუმჩნეველი დარჩეს. სატელეფონო ზარისგან განსხვავებით სმს არ მოითხოვს დაუყოვნებელ პასუხს. მომხმარებელს შეუძლია სმს-ის კონტროლი, რედაქტირება. შესაძლებელია მობილურ ტელეფონში გაგზავნილი/მიღებული შეტყობინების შენახვა და საჭიროების დროს მისი გამოყენება. ასევე მეტად მოსახერხებელია ერთი და იგივე ტექსტის რამდენიმე ადრესატისთვის ერთდროულად გაგზავნა, რაც მომხმარებელს თავიდან აცილებს ტექსტის რამდენჯერმე აკრებას და ამავედროულად ზოგავს მის დროს. მაგ.ბოლო დროს აქტიურად გამოიყენება მსგავსი ფორმა ე.წ. “ჩატი“, როცა შექმნილია საერთო ჯგუფი, არა მარტო მეგობრებსა და საერთო ინტერესების მქონე ადამიანებს შორის, არამედ ლექტორებსა და სტუდენტებს შორის, სადაც მიმდინარეობს სასწავლო ინფორმაციის რეგულარული მიწოდება და გაცვლა. ხშირად სმს-ის საშუალებით ხდება ახალი ნაცნობების შექმნა და ცხოვრების შეცვლაც კი. სმს-ის მთავარი უპირატესობა არის ვიზუალური ანონიმურობა და ასინქრონული ხასიათი. ამგვარად მომხმარებლებს გააზრებისა და ტექსტის უკეთ მოფიქრების საშუალება აქვთ. მოსაუბრეები ერთმანეთს ვერ ხედავენ და არც ესმით, აქედან გამომდინარე, ისეთი ადამიანები, რომელთაც გარკვეული კომპლექსები, როგორც არის ფიზიკური თუ ფსიქოლოგიური, აწუხებთ, გაცილებით თავისუფლად გრძნობენ თავს და საკუთარი თავის გამოხატვის მეტი შესაძლებლობა აქვთ. მოკლე ტექსტური შეტყობინებები უშუალოდ, ძალდაუტანებელსა და თანასწორს ხდის ურთიერთობებს, იმისდა მიუხედავად, თუ რამდენი ხანი გრძელდება მიმოწერა. ყველასთვის კარგადაა ცნობილი თუ რამხელა სტრესს განიცდის დღეს ადამიანი ყოველდღიურ ცხოვრებაში. სმს კარგი საშუალებაა ამგვარი სტრესის შესამსუბუქებლად. თუნდაც თანამშრომლებს შორის ერთმანეთისადმი მიწერილი შეტყობინებები, ხუმრობები თუ რაიმე საინტერესო ამბები. ამგვარი სმს-ები ცოტა ხნით მაინც ავიწყებს ადამიანს გადაღლილობას და აძლევს მოდუნების საშუალებას, რასაც ძალიან დიდი დადებითი ეფექტი აქვს როგორც მისი ფსიქოლოგიური ასევე ფიზიკური

ჯანმრთელობისთვისა და განწყობისთვის. SMS შეტყობინებების ლინგვისტური ფორმა ნაკლებად შემზღველია, ვიდრე სამტყველო და წერილობითი ენა. ტექსტური შეტყობინებები გვაძულებს ეკონომიურობას, რადგან თითოეული ინდივიდუალური შეტყობინება შემოიფარგლება 160 სიმბოლოთი.² ეს ავტომატურად რეგულირდება. ელექტრონული შეტყობინებების ნიმუში, რა თქმა უნდა, არის წერილი, თუმცა ადგილისა და თარიღის გარეშე - თარიღი გენერირდება მობილური ტელეფონით - მაგრამ ძირითადად მისაღმებისა და დამშვიდობების ფორმით, შესაძლოა ასევე ხელმოწერით. გამგზავნს უჩნდება კითხვა: როგორ შეიძლება ტექსტი იყოს მოკლე, მაგრამ ამასთანავე ინფორმატიული? რა ხდება, როცა ტექსტს მინიმუმამდე ამცირებ? ხომ არ იფიქრებს ადრესატი, რომ გამგზავნი ასე ჩქარობდა? არ აფასებს და პატივს არ სცემს მას? მას არ სურს იყოს ზრდილობიანი? მე რამე ხომ არ დავაშავე? გამგზავნი თავის თავზე იღებს კომუნიკაციურ რისკს.³ ცვლილებები მოლოდინებში და კონვენციებში მხოლოდ სტანდარტებიდან გადახრების შედეგად დგინდება. აქ შინაარსი ნაკლებად მნიშვნელოვანია. ტექსტური შეტყობინებები, როგორც წესი, ეხება შეხვედრებს, მცირე მოვლენებს ან გრძნობების გამოხატვას. მაგრამ ყველაფერი მოკლედ უნდა გადმოიცეს, გადაწყვეტია კომუნიკაციის შედეგი: ადამიანი ირჩევს, იგონებს აბრევიატურებს. ისინი ჯერ უნდა გახდეს აშკარა, უნდა გაჩნდეს კოდი, კონვენცია. პირველი შესაძლებლობა არის საერთო აბრევიატურების მიღება. ისინი გამოიყენება როგორც პრეცედენტი: mfG=mit freundlichen Grüßen-მეგობრული/თავაზიანი მოკითხვით; mlG=mit lieben Grüßen-სიყვარულით; vG=viele Grüße-დიდიმოკითხვებით; GUK=Gruß und Kuss-მისაღმება და კოცნა;; ff=Fortsetzung folgt-გაგრძელება იქნება. კოდი, რომელიც წინასწარ შეთანხმებულია, შედგება საწყისი აბრევიატურებისაგან, რომლებიც ფუნქციონირებს ანალოგიურად: hdg=hab dich gern; hdl=hab dich lieb-მიყვარხარ; hdghdl=hab dich ganz doll lieb-ძალიან მიყვარხარ; hdgdlusnm=hab dich ganz doll lieb und sogar noch mehr=მიყვარხარ ძალიან და კიდევ უფრო მეტად. თქვენ უბრალოდ იღებთ თითოეული სიტყვიდან პირველი ასოთი, z.B.: SMS=schreib mir schnell-სწრაფად/ჩქარა/მალე მომწერე; www=wir werden warten-ჩვენ დაველოდებით; dad=denk an dich-შენზე ვფიქრობ; GSD=Gott sei Dank-მადლობა ღმერთს; hGW=herzlichen Glückwusch-გულითადი სურვილები; ILD=ich liebe dich-მე შენ მიყვარხარ. KA=Keine Ahnung-წარმოდგენა არ მაქვს-არვიცი. KP=kein Problem/keinPlan-პრობლემა არ არის-რა პრობლემაა. DAU ="dümsten anzunehmenden User" გამოიყენება "სავარაუდოდ ყველაზე უგუნური მომხმარებლის" აღსანიშნავად და მომდინარეობს ტერმინიდან "GAU", რაც ნიშნავს "Größter anzunehmender Unfall" "ყველაზე დიდი უბედური შემთხვევა, რომელიც უნდა მოხდეს". KT="kein Text" "არავითარი ტექსტი" ან KwT= "kein weiterer Text"- "არავითარი შემდგომი ტექსტი" იწერება კომენტარების ან ელფოსტის სათაურის ხაზებში, რათა მიუთითოს, რომ თქვენ შეგიძლიათ შეიკავოთ თავი ფოსტის გახსნისაგან. MMN წარმოადგენს "Meiner Meinung nach"-ჩემი აზრით-გამონათქვამის შემოკლებას. ABF "allerbeste/r Freund/in"-ნიშნავს "ყველას საუკეთესო მეგობარი". OMG = "oh mein Gott"- "ღმერთო ჩემო". ასევე იყენებენ აკრონიმის პრინციპი: აკრონიმია სიტყვათა პირველი ასოებისგან შემდგარი აბრევიაციაა, რომელიც, სიგლისგან განსხვავებით, ერთ სიტყვად წარმოითქმის.: bidunowa?=bist du noch wach?=ჯერ კიდევ გღვიძავს?; wamaduheu?=was machst du heute?= რას აკეთებ დღეს?; lidumino?=liebst du mich noch? =კიდევ გიყვარვარ?;; dubido=du bist

² Erhardt,C./Heringer,H.J.:“Pragmatik“.Wilhelm Fink GmbH&Co.Verlags-KG, Padeborn. 2011. S.41-42

³ აქვე

doof=შენ სულელი ხარ; lamiinfri=lass mich in Frieden=თავი დამანებე; RUMIAN=ruf mich an=დამირეკე; Tabu=tausend bussis=ათასი კონცა; vegimini=vergiss mich nicht=არ დამივიწყო.

ქართულ მოკლე ტექსტურ შეტყობინებების ნიმუშებშიდაც შეიმჩნევა აზრის ლაკონური გადმოცემა, ხშირ შემთხვევაში მისალმების ფორმების გარეშე, რასაც უმეტესად მოკითხვის ფორმები ანაცვლებს, იშვიათად გვხვდება რუსული “პრივეტ” ან მისი დამახინჯებული ფორმა “პრივეტები“, ან ინგლისური-„ჰაი“. დამშვიდობებისას კი-პკ/pk, რაც ისევ რუსულის გავლენით “დროებით“ მნიშვნელობით გამოიყენება. უხვადაა ე.წ. “სმაილიკები/ლიმილაკების“ სხვადასხვა და მრავალფეროვანი პალიტრა.

ადამიანური კომუნიკაციისთვის ნორმალურია, რომ არსებული რესურსები გამოიყენოს საკუთარი მიზნებისთვის. SMS შეტყობინებების ენა სავსეა ჟარგონებით, ანგლიციზმებით, დიალექტებით, არასრული მოკლე წინადადებებით, ბეჭდვითი შეცდომებით, მცირე რეგისტრით და გამოტოვებული პუნქტუაციის ნიშნებით. ზოგჯერ რთულია იმის გაგება, თუ რის თქმას ცდილობს SMS-ის გამგზავნი. ეს კი ხშირად გაუგებრობების გამომწვევი მიზეზია. ელექტრონული ფოსტა „Electronic Mail“ SMS-ის მსგავსად ინგლისურიდან მოდის. მსოფლიოში იგი თანამედროვე კომუნიკაციის ყველაზე უფრო გავრცელებული საშუალებაა. იმდენად, რამდენადაც ელფოსტა უფასოა, მისი გაგზავნით იზოგება დრო და კავშირიც. ამასთანავე იგი მეტად სწრაფი და მარტივია. აქედან გამომდინარე, მას დღესდღეისობით მილიონობით მომხმარებელი ჰყავს. ამ სიტყვის სწორად დაწერის მრავალი გზა არსებობს. ინგლისურად "e-mail" იწერება პატარა ასოებით, ხოლო გერმანულად "E-Mail" - დიდი ასოებით. რაც შეეხება არტიკლს, ანუ შესაბამისად სქესს, ცალსახა პასუხი არ არსებობს. უმეტესობა ამბობს die E-Mail, მაშინ, როცა შვეიცარიასა და ავსტრიაში ძირითადად das E-Mail გამოიყენება. ელექტრონული ფოსტა ძალიან გავრცელებულია როგორც პირად, ისე პროფესიულ ცხოვრებაში. თუმცა ასევე გაიზარდა მოთხოვნები, როგორცაა ტექსტის ფორმა და შინაარსი, მართლწერისა და პუნქტუაციის საკითხები, ასევე მიმართვის შესაბამისი ფორმები. ელექტრონული ფოსტაში, როგორც წერილში, თავაზიანობის გამომხატველი ძირითადი წესების (მისალმება, დამშვიდობება) დავიწყება, შეიძლება აღიქვან უპატივცემულობად. როგორც SMS შეტყობინებების შემთხვევაში, მნიშვნელოვანია იცოდეთ, როდის არის შესაბამისი ელ.წერილი. ცხადია, რომ პროფესიულ ცხოვრებაში ელფოსტა უმეტეს შემთხვევაში უპირანია, მაგრამ როდესაც საქმე ეხება პირად ცხოვრებას, არის შემთხვევები, როდესაც ასეთი კომუნიკაცია არის შეუსაბამო ან თუნდაც სრულიად უზნეო, განსაკუთრებით სამძიმრის შემთხვევაში. თუმცა, რაც შეეხება მილოცვებს, შობის ან დაბადების დღის, შესაძლებელია ელექტრონული ფოსტის გაგზავნა, მაგრამ, რა თქმა უნდა, უფრო პირადულია მისი გაგზავნა ფოსტით. ელფოსტის წერისას მნიშვნელოვანია მისი ზუსტად ჩამოყალიბება, რათა მიმღებმა იცოდეს რაზეა საუბარი: ამიტომ, შესაბამისი სტრიქონები კარგად უნდა იყოს შევსებული. გაითვალისწინეთ, რომ დიდი და პატარა ასოები ასევე მნიშვნელოვანია, განსაკუთრებით საქმიანი ელ. ფოსტისთვის. მიმოწერისას თავაზიანობა სხვადასხვა ფაქტორს ეფუძნება: ადრესატთან დაკავშირებით მიმოწერის პარტნიორული ჰიპოთეზების გარდა, დიდ როლს თამაშობს ელ.ფოსტით განხორციელებული ენობრივი ქმედების შემთხვევა ან ტიპი. ეს ასევე განასხვავებს, არის თუ არა საინიციაციო ელფოსტა, რომელიც მოითხოვს პასუხს, საპასუხო ელფოსტას, თუ ელფოსტას, რომელიც არის მრავალი ელ.ფოსტის გაცვლის ნაწილი მრავალი შემდგომი პოსტით. თავაზიანობის ხარისხის შემოწმება ელ. ფოსტაში რთული გამოდის, რადგან ეს ჩვეულებრივ არ განიხილება ელექტრონული ფოსტის ფორმატში. ამავდროულად, როლების ასიმეტრიის გამო, საპასუხო ელფოსტა თითქმის არ გვთავაზობს

რაიმე ორიენტაციას თავაზიანობის მოსალოდნელ დონესთან დაკავშირებით. აქ დაგვეხმარება სხვადასხვა ავტორის სხვადასხვა ელ. ფოსტის შედარება ერთ ადრესატთან. ასე შეიძლება აღიწეროს რეალიზებული ზრდილობის სპექტრი იმავე მიმართვით. გარდა ამისა, მიძღვრება გამოკითხვები ხელს უწყობს მათი მოლოდინების ჰორიზონტის განსაზღვრას თავაზიანობის მიმართ. მისაღმება და დამშვიდობება ელ. ფოსტით არის ინდივიდუალური და განსაზღვრული: ისინი ეფუძნება ნაცნობობის ხარისხს, ადრესატის შეფასებას და მონაწილეთა ასიმეტრიის ტიპს, ასევე ელ.ფოსტის „საკომუნიკაციო ტრიგერს“. მიმართვა შეიძლება განსხვავდებოდეს იმისდა მიხედვით, ეს მოთხოვნაა თუ ინფორმაცია. ისინი ნაკლებად არიან ორიენტირებულნი ადრესატთა არასპეციფიკურ და უცნობი ჯგუფზე, რაც დამოკიდებულია მათ სტატუსზე, ვინც მონაწილეობს ერთმანეთთან მიმართებაში. ადამიანებთან ურთიერთობის გამოცდილების საფუძველზე, აფასებენ იმას, რაც მიზანშეწონილი და უკვე დამკვიდრებულია, როგორც ადეკვატური ფორმა შესაბამის კონკრეტულ სიტუაციაში. მიმართვისა და დამშვიდობების ფორმებია თავაზიანობის ორი ცენტრალური ელემენტი, რადგან ისინი ტრადიციულად მკაცრად სტანდარტიზებულია ასოების კონვენციებით და ტიპოგრაფიულად თვალსაჩინოა განლაგებული ტექსტებში. ისინი აყალიბებენ პოსტს ან ელ-ფოსტას: სანამ მისაღმების ტიპი პოსტის დასაწყისში განმარტავს ურთიერთობას ერთმანეთთან და აკონკრეტებს ურთიერთობის შესაბამის სტილს, დამშვიდობება ცალსახად აღნიშნავს პოსტის ინდივიდუალურ დასასრულს. ელ. ფოსტაში მიმართვისა და გამოსამშვიდობებლობის ფორმები ტრადიციულად უაღრესად სტანდარტიზებულია, იმ პირობით, რომ ისინი ეფუძნება წერილის ტექსტის შაბლონს. არაფორმალური მისაღმება "გამარჯობა" დღეს ძალიან გავრცელებულია, თუმცა ტენდენცია უფრო ფორმალურობისკენაა: "ძვირფასო ბატონო...", "ძვირფასო ქალბატონო..." ან "პატივცემულო ბატონო...", "პატივცემულო ქალბატონო..." ეს არის ყოველდღიური კომუნიკაციის ყველაზე პოპულარული ფორმები. პირად სფეროში მისაღმება ეფუძნება სქესს (პირველად ასახელებენ ქალებს), ბიზნესში კი ადამიანებს ასახელებენ იერარქიის მიხედვით. ქართულ ელექტრონულ წერილებში გვხვდება მისაღმების ისეთი ფორმები, როგორცაა „მოგესალმებით!“, „გამარჯობა!“. გერმანულ ენაში დაუშვებელია მისაღმების შემდეგ ძახილის ნიშნის დასმა როგორც წერილში, ასევე ელექტრონულ ფოსტაში. მისაღმების შემდეგ იწერება მძიმე და ახალი ხაზიდან ტექსტი პატარა ასოთი იწყება. თვითონ ტექსტი, როგორც ქართულში ასევე გერმანულ ენაში, უნდა იყოს მოკლე, ხოლო შინაარსი და დანიშნულება ნათელი და გამოკვეთილი, ამასთან წერილის ტონი კორექტული. დამშვიდობება ასევე ეფუძნება წერილის ტექსტის შაბლონს, რომლის ფორმებიც დროდადრო იცვლება: განსაკუთრებული თავაზიანობის გამოსახატავად, წერილი ზოგჯერ სრულდება ყველაზე მეგობრული მისაღმებით ან უბრალოდ ემატება აკრონიმი mfG=მეგობრული/თავაზიანი მოკითხვით. ტექსტში მისაღმება იშვიათად აკლია, დამშვიდობება კი შეიძლება გამოიტოვოს, ან ალტერნატივები, როგორცაა მაგ. მადლიერების ან სასიამოვნო შაბათ-კვირის სურვილები, რომლებიც ასევე შეიძლება გამოყენებულ იქნას გამოსამშვიდობებლად. ისინი ასევე ქმნიან სხვა ადამიანთან სიახლოვის ან დისტანცირების ინდიკატორებს: მაქსიმალური მანძილი აღინიშნება ფრაზით მეგობრული/თავაზიანი მოკითხვით, ხოლო მეტი სიახლოვის დემონსტრირება ხდება დამშვიდობებით: სიყვარულით/პატივისცემით შენი მარი. ქართულ ოფიციალურ ელფოსტებში ვხვდებით შემდეგ ფორმებს: დიდი პატივისცემით; საუკეთესო სურვილებით; მომავალ შეხვედრამდე; გულწრფელად თქვენი. მართლწერა და გრამატიკა ასევე მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ელექტრონულ მიმოწერაში. თავაზიანობის აშკარა და იმპლიციტური ფორმები შეგიძლიათ

იხილოთ როგორც ელ.წერილებში, ასევე ფორუმებში. გამოკვეთილი ან პირდაპირი ფორმები შეიძლება გამოჩნდეს მიმართვის ან მიმართვისა და დამშვიდობების პროცესში (ელემენტარული თავაზიანობა). გარკვეული ქმედებები, როგორცაა მაღლიერება ან ბოდიში (კოდიფიცირებული თავაზიანობა) ან ქება (ასახული თავაზიანობა) შეიძლება ჩამოყალიბდეს აშკარად, ერთის მხრივ, და ირიბად, მეორეს მხრივ. თავაზიანობის გამოყენება საინტერესო ხდება მაშინ, როცა ე.წ. კრიტიკა ხორციელდება, რადგან განცხადებები, რომლებიც ან უარყოფითად აფასებს პიროვნებას, მის მოსაზრებებს ან ტექსტებს, წარმოადგენს ადრესატისათვის საშიშ ქმედებებს. რაც შეეხება საქმიან ელფოსტებს, ისინი ყოველთვის უნდა იყოს თავაზიანი, არა ძალიან მშრალი და ოფიციალური, მაგრამ მაინც პროფესიონალური. კომპანიებისადმი მიწერილი წერილები არა მხოლოდ მომხმარებელზე მორგებული უნდა იყოს, არამედ სწორად დაწერილი შინაარსისა და ენის თვალსაზრისით. თავიდან უნდა იქნას აცილებული ორთოგრაფიული და გრამატიკული შეცდომები, რადგან ისინი უხეშობის ნიშანია და შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს პოტენციურ მომხმარებლებზე.

ლიტერატურა:

1. გოჩიტაშვილი ქ.; შაბაშვილი გ.; შარაშენიძე ნ. (2013): აკადემიური წერა. მეორე გამოცემა. გამომცემლობა "საიმედო". თბილისი.
2. Engst, J. Duden (2008): Der Deutsch-Knigge: sicher formulieren, sicher kommunizieren, sicher auftreten. Dudenverlag. Mannheim, Wien u. a.
3. Erhardt, C./Heringer, H.J. (2011): Pragmatik. Wilhelm Fink Verlag. Paderborn.
4. Knapp, K.; Antos G.u.a.(Hrsg). (2007): Angewandte Linguistik. Ein Lehrbuch. 2.Auflage. A.Francke Verlag. Tübingen und Basel.
5. Maibauer J.(2008): Pragmatik. Eine Einführung, zweite, verbesserte Auflage. Stauffenburg. Verlag Brigitte Narr GmbH. Töbingen
6. Storch, G.(1999): Deutsch als Fremdsprache – Eine Didaktik. Wilhelm Fink Verlag. München

Manana Bakradze

Akaki Tsereteli State University
Kutaisi, Georgia

Forms of expressing politeness in written communication in modern Georgian and German languages

Abstract

The article analyzes and provides illustrative material on the expression of politeness in Georgian and German languages.